

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-12-09
Besvaras senast
2025-01-17

Till statsrådet Erik Slottner (KD)

2024/25:265 Formalia som politiskt verktyg

Nuvarande kommunallag (2017:725) trädde i kraft den 1 januari 2018. Syftet med kommunallagen (KL) är att utgöra ett ramverk för kommunernas och regionernas självstyre. KL ska ge goda förutsättningar för den lokala demokratin och bidra till ett fungerande samspel mellan förtroendevalda och tjänstemän. KL ska också ge allmänheten en möjlighet att följa och granska aktiviteten i kommuner och regioner. Ansvarsutkrävande och granskning är viktiga grundstenar i den kommunala självstyrelsen. De bidrar till att skapa legitimitet och förtroende för den kommunala sektorn och den lokala demokratin.

Tyvär är jag sett en oroande utveckling i vissa kommuner där KL tolkas och tillämpas på ett sätt som riskerar att inskränka de folkvalda ledamöternas möjlighet att utöva sina uppdrag och delta i det demokratiska arbetet. Exempelvis förekommer situationer där formalia och procedurfrågor används av majoriteten för att förhindra ledamöter i fullmäktige och nämnder att ta kontakt med verksamheter de fattar beslut om, eller där ordföranden i fullmäktigeförsamlingar avbryter talare eller nekar ledamöter att yttra sig utan giltig grund.

Det har också förekommit fall där yrkanden inte tas upp för beslut med hänvisning till att de anses vara "nya ärenden", vilket hindrar viktiga diskussioner och beslut. Dessa problem blir särskilt tydliga i mindre kommuner där det ibland inte finns tillräcklig bevakning från medierna, vilket gör det svårt för allmänheten att få insyn i hur demokratiska processer genomförs. Dessvärre riskerar detta att skada förtroendet för folkvalda lokalpolitiker och den lokala demokratin vilket är allvarligt.

Mot denna bakgrund vill jag fråga statsrådet Erik Slottner:

1. Anser statsrådet att kommunallagen behöver utvecklas eller förtydligas för att bättre säkerställa att kommunfullmäktige och nämnder kan fungera på ett demokratiskt sätt?
2. Vilka åtgärder ser statsrådet som nödvändiga för att stärka demokratin på lokal nivå, och vad kan göras för att förhindra att tolkningar av formalia används som ett verktyg för att begränsa debatten?

.....
Samuel Gonzalez Westling (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann